

Alkatrész-szeminárium '84

Harmincéves múltra tekint vissza az a „társadalmi fórum” sorozat, amelynek ez évi szemináriuma 1984. szeptember 26–28. között, Siófokon került megrendezésre. Tíz éve, hogy az „Alkatrészek alkalmazási kérdései” címmel tartott pécsi konferencián céltudatosan foglalkozni kezdtünk a magyar elektronikai ipar fejlődési problémáival. A kerek évfordulóra való emlékezés kapcsán átfogóbb jelleggel szerveztük mostani szemináriumunkat. A plenáris előadásokat a szokásosnál szélesebb körűre szerveztük. Magas állami szintről kértünk és kaptunk tájékoztatást az elektronika előtt álló perspektívákról és értékelést az elektronikai ipar mai helyzetéről, valamint áttekintést a következő ötéves tervet megalapozó elképzelésekről.

Megnyitó előadásában dr. Pál Lénárd akadémikus, az OMF elnöke foglalkozott a műszaki fejlesztés fő irányvaival és azok közötti kölcsönhatásokkal. A távlati fejlesztési feladatok ismertetésénél részletesen elemezte az elektronizálás széles körű elterjesztésének és a mikroelektronikai technológiák fejlesztésének jelentőségét. Megállapításai között hangsúlyozta, hogy a hazai elektronizálási folyamat nem képzelhető el az elektronikai alkatrészek célszerű és szelektív fejlesztése nélkül. A mikroelektronikai alkatrészgyártás fejlesztésének helyzetét értékelve az eddig végzett tevékenységet a szocialista országokhoz viszonyítva is szerény lépésnek tekintette. Tartalmi változás szükséges a VII. ötéves tervidőszakban. Ha ezt nem tesszük, az egész elektronizálási folyamatot aláássuk.

Dr. Kapolyi László akadémikus, ipari miniszter „A magyar népgazdaság elektronizálódása gazdasági szervezési programjának megvalósításából adódó feladatok” című előadásában sorozatban mutatott rá azon elektronikai feladatok fontosságára, amelyek a népgazdaság különböző ágazatai részéről merülnek fel. A népgazdasági szintű igények kielégítésének folyamataiban elemzett tevékenységek szemléltető ábrák segítségével való bemutatása alapján is meggyőződhetek a szeminárium résztvevői arról, hogy az elektronikai ipar szakembereinek alkotó munkáját mennyire értékeli és a munkájára mennyire számít az ipar vezetése, és hogy a felvázolt feladatok, valamint a műszaki fejlődés nélkülözhetetlen volta miatt az ágazatnak gyorsabb ütemben kell fejlődni, mint az átlagos gazdaságnövekedés.

Köteles Zoltán ipari miniszterhelyettes „A magyar elektronikai ipar helyzete és feladatai. Az EKFP hatása az elektronikai iparra. A VII. ötéves terv” című előadásában az elmúlt tíz évre visszatekintve értékelte az ágazat fejlődési dinamikáját, amely a nehézségek ellenére is jobb volt az 1983-as évben, mint az utóbbi két évtizedben elért, elismerten jó átlag. Hangsúlyozta, hogy ez az első szeminárium, amikor nem belső terveinkből kiindulva tárgyalunk, hanem az ágazat felé jelzett igények ismeretében. Az igények jelentkezésénél két forrást emelt ki, egyik a MTESZ társegyesületeinek felmérése, a másik a több irányból összehangolt VII. ötéves terv előkészítése. Az eredmények mellett foglalkozott a célkitűzések megvalósítása területén jelentkező nehézségekkel is,

melyek leküzdésére a továbbiakban is és folyamatosan koncentrálni kell az erőket, és külön ráirányította a figyelmet a népgazdaság általános célkitűzéseivel nem egyező jelenségek megszüntetésére.

A további plenáris előadásokban dr. Sándory Mihály kormánybiztos, a MEV vezérigazgatója „A mikroelektronikai alkatrészek fejlesztési helyzete. Az aktív alkatrész kibocsátás alakulása, tervképzések” címmel, dr. Molnár Rudolf, a REMIX igazgatója „A passzív alkatrészek és a hibrid áramkörök fejlesztési elképzelése és az igények kielégítésének helyzete” címmel és Kauser Dénes, a KONAKTA fejlesztési főmérnöke „Az elektromechanikus alkatrészek fejlesztésének eredményei és céljai az EKFP I. és II. tervidőszakában” címmel tartott beszámolót.

A felhasználói igények oldaláról Berecz Frigyes, a BHG vezérigazgatója adott információt „Az alkatrészgyártás helyzete a berendezésgyártó szemszögéből” címmel, majd Köveskúti Lajos, a HT elnöke tartott előadást „A BOÁK alkalmazásának tapasztalatai és gazdasági hatásai” címmel.

Ismételten napirendre kellett tűzni a kereskedelemmel kapcsolatos kérdéseket, melyekkel Iklódy Gábor, az EMO vezérigazgatója „Az elektronikai alkatrészellátás gondjai, perspektívái” című előadásában foglalkozott.

Ezek az előadások őszintén tárták fel az egyes részterületek eredményeit, a közismert nehézségek okozta lemaradásokat és az ezek felszámolására tett erőfeszítéseket, nem elhallgatva belső, saját magunk okozta akadályozó tényezőket sem, mint pl. az együttműködési készség hiánya, a hazai embargó stb.

Külön elismerést érdemlő színvonalon készültek szakembereink a szekciókban tartott előadásokra és poszterekre. Az irántuk megnyilvánult érdeklődés és az igen korlátozott idő ellenére megnyilvánuló vitakészség is igazolta, hogy az így kapott információk igen lényeges tartalmi részek hordozói és így a kapcsolódó kérdések megválaszolására és a kialakuló viták lefolytatására a rendelkezésre álló idő kevésnek bizonyult.

Meg kellett állapítani, hogy a szeminárium résztvevőinek régi vágya teljesült, amikor a felső szintű vezetők részéről is hallhatták az elektronika jelentőségét. Változatlanul hiányolható azonban még mindig a konkrét koordináció. Érthető, ha a szemináriumon is hangoztatott feladatok miatt a fejlesztési források bátrabb odaitélhetőségét szorgalmazni kell és természetesen egyidejűleg tudomásul kell venni, hogy történelmi a felelőssége annak a generációnak, amelyik vállalkozik egy minőségi lépés megtételére és vállalja azt a felelősséget, hogy ilyen nehéz helyzetben levő gazdaság erőforrásaiból az átlagosnál többet kér. Ki kell mondanunk azonban azt is, hogy a vállalkozás hatékonysága csak akkor várható, ha ez a felelősség az alkotó embertől, a vállalati kollektívákon keresztül, az ipar összefüggő rendszerén át a népgazdaság egészét átszövi.

Ki kell hangsúlyozni, hogy a szeminárium sikeréhez nagyban hozzájárult a Híradástechnika című

folyóiratunk különszámának a szeminárium előtt való megjelenése. Így ugyanis a résztvevők — többek között — írásban is összefoglalást kaptak az eltelt tíz év alatt rendezett társadalmi fórumok határozataiból és az EMO alkatrész-forgalmazási feladatairól is.

A hagyományoknak megfelelően a szeminárium munkáját összefoglalóval fejezte be, melynek eredményeként a szeminárium résztvevői az alábbi határozatot fogadták el:

1. Már most látható, hogy elektronikai alkatrésziparunk fejlődése a VI. ötéves tervidőszakban elmarad azoktól a céloktól, amelyet az Elektronikai Központi Fejlesztési Program indulásakor megfogalmaztunk. Elismerésre méltók a MOS gyártás beindítása, a fémréteg-ellenállás, a fólia-, a réteg-, az elektrolitikus kondenzátorok, a hibrid áramkörök, valamint a stroncium-ferrit területén elért eredmények, ugyanakkor lemaradás várható a VI. ötéves terv végére a passzív-, az elektromechanikus-, a vákuumtechnikai- és a szerkezeti alkatrészek programjában.
2. A VII. ötéves tervidőszakra elkészült az elektronikai és önálló részként az alkatrészipari koncepció. Az alkatrész szeminárium egyetért az elektronikai ipar dinamikus fejlesztési változtatással és kéri az ipar vezetését, hogy az alkatrészipar fejlesztésében olyan támogatást biztosítson, amely a berendezésgyártás fejlesztésének ütemével összhangban van. Ennéi a programnál számolni kell a már meglévő lemaradásunk felszámolásán túl a berendezésgyártó ipar fejlődése által megkívánt alkatrészigénnyel, továbbá a VII. ötéves tervidőszakban még dinamikusabban jelentkező iparon kívüli alkatrészfelhasználók igényével, valamint a VII. ötéves terv kezdetétől induló hazai népgazdasági elektronizáció által létrejövő alkatrészigényekkel.
3. A VII. ötéves tervre szóló alkatrészipari koncepció kidolgozása során újra bebizonyosodott, hogy az országos alkatrészigény által indokolt-

nak látszó alkatrészipari fejlődési meredekséget a csak a vállalatok lehetőségeit figyelembe vevő elképzelések nem tudják elérni, és újra megerősödött az a megállapítás, hogy az elektronikai háttérpar megteremtésében nélkülözhetetlen a jelentős állami beavatkozás és a megoldást is garantálni tudó állami segítség.

4. Az alkatrész-szeminárium egyetértőleg tudomásul vette, hogy a VII. ötéves tervidőszak kezdetétől induló hazai — a népgazdaság elektronizálását is magába foglaló — Központi Gazdaságfejlesztési Program készül. Javasolja, hogy a programon belül a berendezések alkatrészigényének kielégítése legalább akkora prioritást kapjon, mint amilyent a tőkés export kap.
5. A VI. ötéves tervidőszak tapasztalatai alapján újra megállapítható, hogy a szocialista alkatrészekhez való hozzáférést nem tudjuk az általunk kívánt — műszakilag és gazdaságilag szükségesnek látszó — mértékben és ütemben megoldani, mivel az csak kölcsönös előnyöket biztosító árucserelappal érhető el.
6. A Szeminárium megállapította, hogy mind a plenáris, mind a részletes szakmai előadások és ez utóbbiakat követő viták tárgyilagosan foglalkoztak az elektronikai alkatrészek területén elért újabb eredmények ismertetésével, valamint a felhasználók és gyártók kapcsolatának fejlesztésére vonatkozó kérdésekkel. A Szeminárium a szakma képviselőinek széles körű személyes eszmecserékre biztosított lehetőséget a felhasználói tapasztalatokról, az alkatrészigényekről, valamint az alkalmazástechnikai problémákról.
7. A Szeminárium a továbbiakban is szükségesnek tartja évenként megrendezni az elektronikai alkatrészekkel foglalkozó hagyományos szakmai és társadalmi fórumot.

Bráda Ferenc,
a HTE
Alkatrész Szakosztály
vezetője